

PREDLAGATELJ: GRADSKO VIJEĆE

PRIJEDLOG

Temeljem Članka 33. stavak 1. točka 21. Statuta Grada Subotice („Službeni list Grada Subotice“, br. 27/19 – prečišćeni tekst) i Članka 41. stavak 1. Zakona o zapošljavanju i osiguranju za slučaj nezaposlenosti („Službeni glasnik RS“ br. 36/09, 30/10-dr. Zakon, 88/10, 38/15, 113/17 i 113/17-dr. zakon),
Skupština Grada Subotice, na.....sjednici održanoj dana.....godine, donijela je

ODLUKU

o usvajanju Lokalnog akcijskog plana zapošljavanja za 2020.g. za Grad Subotici

Članak 1.

Usvaja se Lokalni akcijski plan zapošljavanja za 2020.g za Grad Suboticu, koji je u prilogu ove odluke i čini njen sastavni dio.

Članak 2.

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Grada Subotice“.

O b r a z l o ž e n j e

uz prijedlog prijedloga Odluke o usvajanju Lokalnog akcijskog plana zapošljavanja za 2020.g. za Grad Subotici

Pravni temelj: Članak 33. stavak 1. točka 21. Statuta Grada Subotice („Službeni list Grada Subotice“, br. 27/19 – prečišćeni tekst) i Članka 41. stavak 1. Zakona o zapošljavanju i osiguranju u slučaju nezaposlenosti („Službeni glasnik RS“ br. 36/09, 88/10, 38/15, 113/17 i 113/17-dr. zakon),

Razlozi za donošenje:

Lokalni akcijski plan zapošljavanja za 2020.godinu predstavlja osnovni instrument provođenja aktivne politike zapošljavanja na lokalnoj razini u 2020. godini, kojim se definiraju ciljevi i prioritete politike zapošljavanja na razini grada i utvrđuju programi i mjere koje će se realizirati, u cilju postizanja zacrtanih ciljeva i omogućilo održivo povećanje zaposlenosti.

Temeljem navedenog predlaže se donošenje kako je dano u materijalu.

Izvršitelj: Skupština Grada Subotice i Gradska uprava Grada Subotice.

Izvori sredstava potrebnih za realizaciju: Za realizaciju ove Odluke osigurana su sredstva iz proračuna Grada Subotice.

REPUBLIKA SRBIJA
AUTONOMNA POKRAJINA VOJVODINA
GRAD SUBOTICA
SAVJET ZA ZAPOSŁJAVANJE GRADA SUBOTICE
Broj: I-06-7/2020-2
Datum: 22.01.2020.
Subotica,
Trg slobode 1
024/626-922
SP

Z A P I S N I K

s 31. sjednice Savjeta za zapošljavanje Grada Subotice, održane dana 22.01.2019. godine s početkom u 9,00 sati u uredu 104 (kabinet mr Ákosa Újhelyi), Trg slobode 1.

Sjednici su nazočili: mr Ákos Újhelyi, predsjednik, članovi: Dragana Stepanović Čonka, Saša Gravorac, Milan Popović, Zoran Disić i Damir Vojnić Tunić, te Andrea Kikity- tajnica Tajništva za gospodarstvo, LER i turizam, Verica Vujadinović v.d. ravnatelj Nacionalne službe za zapošljavanje.

Odsutni: Branko Ćirjaković

Sjednici je predsjedavao mr Áko Újhelyi i predložio sljedeći:

DNEVNI RED:

1. Usvajanje zapisnika s 30. sjednice Savjeta za zapošljavanje,
2. Razmatranje nacrta Lokalnog akcijskog plana za zapošljavanje za 2020. godinu,
3. Donošenje odluke o sudjelovanju u financiranju programa ili mjera aktivne politike zapošljavanja u 2020. godini,
4. Razno

Nakon jednoglasno usvojenog dnevnog reda, prešlo se na rad po točkama.

1. Usvajanje Zapisnika s 30. sjednice Savjeta za zapošljavanje Grada Subotice,

Nije bilo primjedbi, Savjet je jednoglasno donio sljedeći

Z A K L J U Č A K

Usvaja se Zapisnik s 30. sjednice Savjeta za zapošljavanje Grada Subotice, održane dana 13.11.2019. godine.

2/3. Razmatranje nacrta LAPZ-a za 2020. godinu,

Donošenje odluke o sudjelovanju u financiranju programa ili mjera aktivne politike zapošljavanja u 2020. godini,

Predsjednik Savjeta za zapošljavanje Grada Subotice mr Ákos Újhelyi, uz potporu stručne službe Grada Subotice, obrazložio je smjernice koje su bile temelj za izradu plana, kao i doprinos Nacionalne službe zapošljavanja – filijala Subotica u pripremi nacrtu Lokalnog akcijskog plana zapošljavanja za 2020. godinu (u daljnjem tekstu: Nacrt LAPZ 2020.).

Saša Gravorac ukratko je obrazložio osnovne smjernice za izradu LAPZ-a za 2020. godinu.

Akcijski plan zapošljavanja za 2020. godinu obuhvaća:

1. Otvaranje novih radnih mjesta uz pomoć subvencija poslodavcima za zapošljavanje nezaposlenih osoba iz onih kategorija koji se teže zapošljavaju
2. Potpora samozapošljavanju- sufinanciranje
3. Javni radovi- tehnička potpora
4. Stručna praksa

Lokalne samouprave, kod samostalnog financiranja, u potpunosti mogu kreirati program i uvjete, poput visine sredstava i kategorije zapošljavanja.

Sukladno navedenom mogu se kreirati potpuno nove mjere, koje nisu navedene, a mogu se modificirati postojeće.

Prijedlog podjele sredstava za 2020. godinu je od ukupno 15.000.000,00 za javne radove 50% - 7.500.000,00, za mjeru samozapošljavanja 20% što iznosi 3.000.000,00, za novo zapošljavanje 23%- 3.500.000,00 i za pilot, eksperimentalnu mjeru u 2020. god. Stručna praksa 7%- oko 1.000.000,00 dinara.

Nakon rasprave Savjet je jednoglasno donio :

Z A K L J U Č A K

Daje se pozitivno mišljenje na Lokalni akcijski plan zapošljavanja za 2020. godinu.

3.Razno

Pod ovom točkom nije bilo rasprave.

Sjednica je završena u 9,50 časova.

Za točnost:
Slađana Paroški

Predsjednik Savjeta:
mr Áko Újhelyi

LOKALNI AKCIJSKI PLAN ZAPOSŁJAVANJA za 2020. GODINU

GRAD SUBOTICA

Суботица
Szabadka
Subotica

Ožujak, 2020.

SADRŽAJ

Lista akronima _____	3
Uvod _____	4
Situacijska i ekonomska analiza _____	5
Stanje i tokovi na lokalnom tržištu rada _____	8
Prioriteti politike zapošljavanja _____	17
Mapiranje zainteresiranih strana u procesu izrade lokalnog akcijskog plana zapošljavanja _____	17
SWOT analiza _____	19

LISTA AKRONIMA

LS	-	Lokalna samouprava
NSZ	-	Nacionalna služba za zapošljavanje
LVZ	-	Lokalno vijeće za zapošljavanje
MSP	-	Mala i srednja poduzeća
APV	-	Autonomna pokrajina Vojvodina
RS	-	Republika Srbija
OSI	-	Osobe s invaliditetom
NVO/OCD	-	Organizacija civilnog društva
UZM	-	Ured za mlade
NAPZ	-	Nacionalni akcijski plan zapošljavanja
ECR	-	Edukacijski centar Roma
RRA	-	Regionalna razvojna agencija

Sukladno Zakonu o zapošljavanju i osiguranju u slučaju nezaposlenosti („Službeni glasnik RS”, br. 36/09, 88/10, 38/15 i 113/17 - dr. zakon) Lokalni akcijski plan zapošljavanja, predstavlja osnovni instrument provođenja aktivne politike zapošljavanja na godišnjoj razini.

Lokalni akcijski plan zapošljavanja usuglašen je s postojećim nacionalnim dokumentom zapošljavanja – Nacionalnim akcijskim planom zapošljavanja (u daljnjem tekstu NAPZ) za 2020. godinu (Službeni glasnik RS”, broj 94/2020). NAPZ predstavlja operacionalizaciju Nacionalne strategije zapošljavanja za razdoblje 2011. – 2020. godine („Službeni glasnik RS”, broj 37/11), a u izradi ovog dokumenta i definiranju ciljeva i prioriteta politike zapošljavanja sudjelovali su socijalni partneri, relevantne institucije i ostale zainteresirane strane.

Nakon uspješne realizacije Lokalnog akcijskog plana za 2018. godinu putem koga je zaposleno 154 osobe i Lokalnog akcijskog plana za 2019. godinu putem koga je uposleno 117 osoba, Vijeće za zapošljavanje grada Subotice dalo je inicijativu stručnim službama za izradu dokumenta za 2020. godinu.

LAPZ 2020 osigurava usklađenost sa sektorskim politikama i tekućim reformskim procesima od značaja i utjecaja na područje politike zapošljavanja. Lokalni akcijski plan zapošljavanja za grad Suboticu za 2020. godinu (u daljem tekstu: LAPZ 2020) predstavlja osnovni instrument provođenja aktivne politike zapošljavanja na lokalnoj razini u 2020. godini, definira ciljeve i prioritete politike zapošljavanja na lokalnoj razini i utvrđuje programe i mjere koje će se realizirati kako bi se dostigli postavljeni ciljevi i omogućilo održivo povećanje zaposlenosti.

LAPZ sadrži sve elemente predviđene Člankom 39. Zakona o zapošljavanju i osiguranju u slučaju nezaposlenosti:

- makroekonomski okvir za stvaranje i primjenu politike zapošljavanja,
- stanje i kretanje na tržištu rada za narednu godinu,
- ciljeve i prioritete politike zapošljavanja,
- programe i mjere aktivne politike zapošljavanja za narednu godinu, s odgovornostima za njihovo provođenje i potrebnim sredstvima,
- financijski okvir za politiku zapošljavanja i izvore financiranja,
- nositelje poslova realizacije LAPZ - a,
- kategorije osoba koje se teže zapošljavaju, a koje imaju prioritet u uključivanju u mjere aktivne politike zapošljavanja,
- indikatore uspješnosti realizacije programa i mjera i
- druge elemente.

U definiranje i izradu lokalnog akcijskog plana zapošljavanja za Suboticu za 2020. godinu bili su uključeni socijalni partneri, predstavnici relevantnih institucija i drugi lokalni akteri zapošljavanja, u cilju svestranog sagledavanja problematike zapošljavanja i stvaranja mogućnosti za kvalitetniju realizaciju planiranih programa i mjera zapošljavanja na lokalnoj razini.

SITUACIONA I EKONOMSKA ANALIZA

Geografski položaj

Grad Subotica se nalazi u blizini državne granice Republike Srbije i Republike Mađarske na 46° 05' 55'' sjeverne geografske širine i 19° 39' 47'' istočne geografske dužine. Kao najsjeverniji grad države i drugi po veličini grad u Autonomnoj Pokrajini Vojvodini, Grad Subotica se nalazi u Sjevernobačkom okrugu i obuhvaća površinu od 1.007 kvadratnih kilometara. Prosječna nadmorska visina Subotice je 114 m, 40 m iznad razine Tise kod Kanjiže i 32 m iznad razine Dunava kod Baje (Mađarska). Grad Subotica se graniči s četiri jedinice lokalne samouprave u Republici Srbiji i to s: Gradom Sombor, Općinom Bačka Topola, Općinom Senta i Općinom Kanjiža.

Kroz područje grada, prolazi tranzitna panevropska cesta E-75, putem koga je Subotica povezana s Mađarskom na sjeveru i preko Beograda s Južnom Evropom na jugu. U samom gradskom naselju Subotica, križanje je magistralnih pravaca prema Novom Sadu, Somboru, Horgošu i Senti. U blizini grada nalazi se veliki broj graničnih prijelaza od kojih su Horgoš i Kelebija najfrekventniji.

Središte grada i okruga je gradsko naselje Subotica. Pored gradskog naselja Subotice, grad obuhvaća i naselja kako slijede: Bajmak, Bački Vinogradi, Bačko Dušanovo, Bikovo, Višnjevac, Gornji Tavankut, Donji Tavankut, Đurđin, Kelebija, Ljutovo, Mala Bosna, Mišićevo, Novi Žednik, Palić, Stari Žednik, Hajdukovo, Čantavir i Šupljak.

Temeljem podataka iz popisa stanovništva, domaćinstava i stanova 2011. godine, Grad Subotica je imao 141.554 stanovnika. Uslijed negativnog prirodnog priraštaja i sve češćih migracija stanovništva, broj stanovnika je u neprekidnom opadanju. Temeljem procjena Republičkog zavoda za statistiku, procijenjeni broj stanovnika Grada Subotice na dan 30.06.2017. godine iznosio je 137.753 stanovnika.¹ Kretanje ukupnog broja stanovništva općine Subotica do 1981. godine bilježi tendenciju rasta, a od 1981. godine do zadnjeg popisa 2011. godine primijećena je negativna tendencija. Razvitak stanovništva Subotice karakterizira tri globalna demografska procesa: (1) ukupna depopulacija (pad broja stanovnika); (2) prirodna depopulacija (broj umrlih stanovnika veći je od broja živorođene djece) i (3) demografsko starenje. Tijekom 90-tih godina došlo je do brojnih društveno-ekonomskih i političkih promjena koje su uticale na kretanje broja stanovnika. Najveći utjecaj na demografske promjene imala su velika migracijska kretanja koja su doprinijela dolasku izbjeglih i raseljenih lica u Suboticu, s jedne strane, dok je ekonomska i politička nestabilnost doprinijela povećanom odlasku u inozemstvo, s druge strane. Složena bilanca ovih kretanja samo je jedna komponenta ukupne dinamike, a skupa s prirodnim kretanjem koje karakterizira nastavak biološke depopulacije, te urušavanje cjelokupnog gospodarstva i loše provedeni procesi privatizacije, doveli su do smanjenja broja stanovnika.

Prema podacima Popisa stanovništva 2011. godine, radni kontingent grada Subotice (starosna grupa uzrasta od 15 do 64 godine) iznosio je 97.448 osoba, odnosno 68,84% od ukupnog broja stanovnika, dok je prosječna starost stanovništva iznosila 41,9 godina. U 2012. godini, dolazi do smanjenja broja radnog kontingenta grada Subotice uslijed negativnog prirodnog priraštaja. Ukupan broj radno sposobnog stanovništva je iznosio 96.844 osoba, odnosno 68,76%, a prosječna starost je ostala nepromijenjena. U 2013. godini, nastavlja se smanjenje broja radno sposobnog stanovništva te je radni kontingent iznosio 68,52% od ukupnog broja stanovnika, odnosno 96.080 osoba. Prosječna starost stanovnika je, u 2013. godini, iznosila 42,15 godina. Isti trend se nastavlja i u 2014. godini. Broj radno sposobnog stanovništva iznosio je 95.151 osoba, odnosno 68,15% od ukupnog broja stanovnika, dok je prosječna starost stanovništva nastavila s rastom i iznosila je 42,3 godine. Tijekom 2015. godine nastavlja se negativni trend u broju radnog kontingenta stanovništva i pada na brojku od 94.129 osoba.² Tijekom 2016. godine nastavlja se negativni trend u broju radnog

¹ Izvor: Republički zavod za statistiku – <http://publikacije.stat.gov.rs/G2018/Pdf/G201813045.pdf>, Općine i regije u Republici Srbiji, 2018, str. 19.

² Izvor: Republički zavod za statistiku

kontingenta stanovništva i pada na brojku od 93.251 osoba, prosječna starost iznosi 42,6 godina.³. 2017. godine se tendencija nastavlja, te je broj zaposlenih od 15-64 godine starosti iznosi 92.434 osobe, što u odnosu na ukupan broj stanovništva čini 67,10%, a prosječna starost istih je 42,75 godina⁴.

Industrija Subotice je bila raznovrsna. Pored prehrambene industrije u raznim svojim podsektorima, intenzivno su se razvijali elektro - metalni kompleks, kemijska industrija, industrija tekstila, proizvodnja obuće, čarapa, tiskarnice i građevinarstvo. U odnosu na njih može se očekivati manje ili više intenzivni razvoj i u budućnosti, jer raspolažu potrebnim resursima (kapaciteti, znanje i iskustvo, potrebna radna snaga, sirovinaska osnova ili raspoložive komponente, tržište).

Kada je riječ o malim i srednjim poduzećima, ona su koncentrirana uglavnom u području trgovine i usluga, a kada je riječ o prerađivačkoj industriji, ima ih u oblasti prehrambene industrije, prerade plastike, tekstilne industrije. Promatrajući strukturu gospodarstva grada prema djelatnostima, zaključuje se kako najveći broj gospodarskih društava i poduzetnika djeluje unutar sektora: trgovina na veliko i trgovina na malo; popravka motornih vozila i motocikala. MSP koja su svoje poslovanje započeli unutar svojih kućanstava, danas se susreću s problemom nedostatka prostora za širenje poslovanja, budući je prostor ograničen ili čak obavljanje djelatnosti stvara buku i drugu smetnju u odnosu na stambeno okruženje.

Tabela 1. Ponuda radne snage u Sjevernobačkom okrugu na dan 31.12.2019. godine.⁵

<i>Područje rada/Grupa zanimanja</i>	<i>Nezaposlene osobe</i>		<i>Novo prijavljeni na evidenciji</i>		<i>Prijavljene potrebe za zapošljavanjem</i>	<i>Zapošljavanje</i>		<i>Zapošljavanje s evidencije</i>	
	<i>Ukupno</i>	<i>Žene</i>	<i>Ukupno</i>	<i>Žene</i>		<i>Ukupno</i>	<i>Žene</i>	<i>Ukupno</i>	<i>Žene</i>
UKUPNO	7.526	3.849	409	198	34	142	35	8	4

U cilju efikasnog rješavanja problema ekonomske stagnacije i smanjenja stope nezaposlenosti, Grad Subotica je prepoznao uspješnu formulu i početkom 2010. godine pokrenuo aktivnosti u cilju privlačenja tuzemnih i inozemnih investicija. Pored otvaranja novih radnih mjesta, realizacijom investicija stječu se mnogi preduvjeti priliva sredstava u proračun Grada naplatom poreza na zarade, poreza na imovinu, te naknade za ekologiju. Treba imati u vidu činjenicu da će pojedina javna i javno komunalna poduzeća dugoročno naplaćivati energente i pružati usluge investitorima, investitori imaju tendenciju angažiranja lokalnih projektantskih i građevinskih operativa, kao i angažiranje manjih lokalnih firmi i poduzeća za potrebe funkcioniranja i poslovanja, realizacijom investicija dolazi do povećanja izvoza kao i uvođenje i ovladavanje novim tehnologijama i procedurama.

Tijekom 2016. godine završena je izgradnja poslovno - proizvodne dvorane u Gospodarskoj zoni „Mali Bajmak“, a u prvom kvartalu 2017. godine dobivena je uporabna dozvola, te je na taj način objekt stavljen u funkciju. Tijekom 2016. godine završena je izgradnja novog dvosmjernog prometnog priključka na državnu cestu 1b reda, kao i izgradnja kolnika i pločnika. Tijekom 2017. godine izrađena je projektno - tehnička dokumentacija, temeljem koje izgrađen objekt Carinskog terminala, za koji je krajem godine dobivena uporabna dozvola. Pored toga, temeljem rastućih potreba nazočnih investitora za električnom energijom, izgrađen je 20 kv kablovski vod od TS 110/20 kv „Subotica-4“ do sjeverne granice Gospodarske zone „Mali Bajmak“. Temeljem zahtjeva više investitora koji su nazočni u Gospodarskoj zoni „Mali Bajmak“, u 2018. izgrađena su 44 nova

³ Izvor: Republički zavod za statistiku.

⁴ Izvor: Republički zavod za statistiku.

⁵ Izvor: Nacionalna služba za zapošljavanje, Ponuda radne snage na dan 31.12.2019. godine., Subotica, 2019.

parking mjesta, namijenjena vozilima radnika koji su zaposleni u okviru Gospodarske zone „Mali Bajmak“. S druge strane, ukoliko se uspješno završe postupci eksproprijacije zemljišta, u planu je izgradnja novih prometnica, kako bi se povećala sigurnost prometa i smanjili prometni zastoji i gužve.

Kao rezultat potpisan je memorandum o suradnji s njemačkom kompanijom „Boysen“ koja se bavi proizvodnjom ispušnih sustava za automobilsku industriju. Investitor planira tijekom 2019. godine započeti izgradnju novog proizvodnog objekta površine od oko 35.000 m² na lokaciji Gospodarske zone „Mali Bajmak“, unutar kojeg će realizirati svoju investiciju u iznosu od približno 65 milijuna Eura. U razdoblju od 5 godina investitor planira zaposliti približno 500 radnika. Realizacijom svih planiranih aktivnosti i projekata, lokacija Gospodarske zone „Mali Bajmak“ zadržat će visoki stupanj atraktivnosti za postojeće nazočne investitore, s jedne strane, odnosno povećavat će svoju atraktivnost za nove investitore, s druge strane.

Turistička gospodarska grana, prema osnovnim ekonomskim indikatorima, daje relativno mali prinos ukupnom ekonomskom razvitku. Bez obzira na uočene poteškoće, grad Subotica, sa svojim turističkim odredištem Palić, zauzima značajno mjesto u Strategiji razvitka turizma Republike Srbije, Nacionalnom investicijskom planu turizma Republike Srbije i Programu gospodarskog razvitka AP Vojvodine⁶.

Na području Subotice neprestano se podiže kvaliteta turističke ponude i unapređuju turistički potencijali koji imaju uporište u etnografskom naslijeđu, primjerice u revitaliziranju napuštenih salaša, obnavljanju vinogradi, čardi, što svakako doprinosi povećanju zaposlenosti u ovoj oblasti.

Kao prekretnica u daljnjem razvitku i unapređenju Palića kao turističkog odredišta, ostat će zabilježena 2018. godina, sukladno činjenici da su osigurana sredstva sa sve tri razine vlasti za projekt izgradnje suvremenog vodenog parka, spa i velness centra na Paliću i da je sama realizacija projekta na izgradnji prve faze započeta prosinca 2018. godine. Projekt vrijedan milijardu dinara, zauzima prostor na parceli površine 4,4 hektara. Također, u 2019. godini osigurana su sredstva i realiziran je projekat sanacije dijela mola na Muškom štrandu u dvije odvojene faze, kao nastavak radova na Ljetnoj pozornici i završetak radova na istočnom krilu Velike terase.

STANJE I TOKOVI NA LOKALNOM TRŽIŠTU RADA

Osnovni pokazatelji:

Nezaposlenost

Broj nezaposlenih u Subotici na dan 31.12.2019. godine iznosio je 4.452 osoba, od čega je 2.193 osoba ženskog spola, odnosno 49,26 %.

Tabela broj 2. Broj i spolna struktura nezaposlenih u Subotici, po godinama.⁷

Grad Subotica	Prosinac	Prosinac	Prosinac
---------------	----------	----------	----------

⁶ Turizam predstavlja ogromni potencijal što je potvrđeno i u Strategiji razvitka turizma Republike Srbije koji Suboticu i Palić stavlja u prva 4 prioriteta.

⁷ Izvor: Nacionalna služba za zapošljavanje – filijala Subotica, Pregled broja nezaposlenih lica u mjesecu prosincu 2019. godine.

	2017	2018	2019
Nezaposleni-ukupno	5.858	4.700	4.452
Nezaposleni-žene	2.761	2.253	2.193
Nezaposleni-žene %	47,13	47,94	49,26

Promatrajući vremensko razdoblje za proteklih pet godina, može se zaključiti da je u gradu izražen trend smanjenja broja nezaposlenih osoba. Isto se može zaključiti temeljem promatranja broj nezaposlenih žena i njihov udio u ukupnom broju nezaposlenih osoba.

Tabela 3. Pregled broja nezaposlenih osoba po stupnju stručne spreme u mjesecu prosincu 2019. godine⁸

Stupanj stručne spreme	2019. prosinac	
	Ukupno	Žene
I	2.238	1.058
II	156	66
III	596	271
IV	913	490
V	18	4
VI-1	122	60
VI-2	56	42
VII-1	344	197
VII-2	8	5
VIII	1	0
Ukupno:	4.452	2.193

Tabela 4. Pregled broja nezaposlenih osoba po godinama starosti u mjesecu prosincu 2019. godine⁹

Godina starosti	2019. prosinac	
	Ukupno	Žene
15-19	181	93
20-24	287	149
25-29	389	219
30-34	423	252
35-39	410	249
40-44	467	263
45-49	419	217
50-54	562	266
55-59	692	313
60 -64	622	172

⁸ Izvor: Nacionalna služba za zapošljavanje, Pregled broja nezaposlenih osoba po stupnju stručne spreme u mjesecu prosincu 2019, Subotica, 2019.

⁹ Izvor: Nacionalna služba za zapošljavanje, Pregled broja nezaposlenih lica po godinama starosti u mjesecu prosincu 2019, Subotica, 2019. godine.

65 i više	0	0
Ukupno	4.452	2.193

Struktura nezaposlenih osoba – kategorije koje se teže zapošljavaju

Tabela 5. Pregled broja nezaposlenih osoba po kategorijama onih koji se teže zapošljavaju u mjesecu prosincu 2019. godine¹⁰

Nezaposlene osobe		Prethodno radno iskustvo				Ukupan broj osoba koje spadaju u ugrožene kategorije	Osobe s invaliditetom		Mladi (do 30 godina starosti)		Dugotrajno nezaposleni		Korisnici novčane naknade u slučaju nezaposlenosti	
		Prvi put traže posao / bez radnog iskustva		Bili u radnom odnosu / radno angažirani										
Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene		Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene
4.454	2.194	1.722	944	2.732	1.250	4.390	327	129	857	461	2.629	1.246	234	115

Tehnološki viškovi		Tehnološki viškovi - Stariji od 55 godina		Samohrani roditelji		Oba nezaposlena roditelja		Interno raseljena lica		Izbjeglice		Korisnici materijalnog osiguranja obitelji	
Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene
323	160	177	75	214	184	294	142	54	26	6	2	1.395	632

Djeca u hraniteljskim obiteljima	Povratnici iz inozemstva po sporazumu o readmisi	Povratnici iz zatvora	Romi		Žrtve trgovine ljudima	Žrtve obiteljskog nasilja	Ostale ugrožene kategorije		Osobe bez škole ili s nepotpunom osnovnom školom	
Ukupno	Ukupno	Ukupno	Ukupno	Žene	Ukupno	Ukupno	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene
0	0	1	377	199	0	4	1.322	676	1.258	613

Tabela 6. Pregled broja nezaposlenih osoba po dužini čekanja na zaposlenje u mjesecu prosincu 2019. godine¹¹

Dužina čekanja na zaposlenje	2019 prosinac	
	Ukupno	Žene
Do 3 mjeseca	761	399
3 do 6 mjeseci	427	229
6 do 9 mjeseci	339	179
9 do 12 mjeseci	296	140
1 do 2 godine	619	325
2 do 3 godine	446	216
3 do 5 godina	518	233
5 do 8 godina	537	241

¹⁰ Izvor: Nacionalna služba za zapošljavanje, Pregled broja nezaposlenih osoba u mjesecu prosincu 2019, Subotica, 2019. godine

¹¹ Izvor: Nacionalna služba za zapošljavanje, Pregled broja nezaposlenih lica u mjesecu prosincu 2019, Subotica, 2019. godina.

8 do 10 godina	226	109
preko 10 godina	283	122
Ukupno	4.452	2.193

Važan, ali numerički teško mjerljiv pokazatelj promjene u strukturi radno aktivnog stanovništva, koji ima utjecaj i na zaposlenost odnosno nezaposlenost, je odlazak mladih visokoobrazovanih stručnih kadrova. U tom smislu su potrebne kompleksne i cjelokupne društveno ekonomske mjere koje će podržati rad sa studentima i učenicima završnih godina u podizanju njihovih znanja i sposobnosti za poduzetništvo i stvaranje preduvjeta za poticaj njihovog adekvatnog zapošljavanja.

Poseban naglasak treba staviti na jačanje menadžerskih sposobnosti osoba koje se samozapošljavaju, te na poticanje visoko obrazovanih osoba na samozapošljavanje, jer njihovo pokretanje posla nosi sa sobom potencijal povećanog zapošljavanja svih ostalih kategorija nezaposlenih. U konkurenciji s globalnim tržištem uspješno se mogu nositi samo ona poduzeća koja raspolažu potrebnim znanjem i menadžerskim vještinama.

Osobe koje se na tržištu rada teže zapošljavaju

Ranjivost određenih kategorija na tržištu rada dovodi do toga da te kategorije - grupacije dobivaju status osoba koje se teže zapošljavaju. Radi toga ćemo ujedno govoriti i o ranjivosti i o težem zapošljavanju i integriranju na tržište rada određenih kategorija radno sposobnog stanovništva.

Ranjivost određenih kategorija može biti rezultat utjecaja osobnih, ekonomskih i/ili čimbenika, što ih stavlja u nepovoljan položaj i negativno djeluje na život određene grupacije. Čimbenici kao što su starosna dob, stupanj obrazovanja, invaliditet, spol, etničko porijeklo, društveni položaj i dr. mogu predstavljati prepreku u ostvarenju principa jednakih mogućnosti i dostupnosti usluga na tržištu rada.

Zakon o zapošljavanju i osiguranju za slučaj nezaposlenosti propisuje da je osoba koja se teže zapošljava nezaposleni koji zbog zdravstvenog stanja, nedovoljnog ili neodgovarajućeg obrazovanja, društveno - demografskih karakteristika, regionalne ili profesionalne neusklađenosti ponude i tražnje na tržištu rada, ili drugih objektivnih okolnosti teže nalazi zaposlenje.

Indikatori osoba koje se teže zapošljavaju koji se uzimaju u obzir su: stopa nezaposlenosti, stopa zaposlenosti, indikatori koji se odnose na kvalitetu zapošljavanja, stupanj zapošljavanja ranjivih kategorija i udio dugoročno nezaposlenih u ukupnom broju nezaposlenih i dr. To znači da se osobe koje spadaju u ove kategorije mogu suočiti s dodatnim preprekama prigodom ulaska na tržište rada, te im može biti neophodna podrška za uključivanje na tržište rada i pronalaska adekvatnog zaposlenja.

Nacionalna strategija zapošljavanja za razdoblje 2011 - 2020. utvrđuje posebno osjetljive kategorije na tržištu rada koje trebaju biti primarni korisnici mjera aktivne politike zapošljavanja. U tu kategoriju spadaju: Romi, osobe s invaliditetom, ruralno stanovništvo, osobe bez kvalifikacija/obrazovanja, žene, mladi (15 - 30 godine starosti), starije osobe (preko 50 godina života), dugotrajno nezaposleni, (osobe koje traže posao dulje od 12 mjeseci, a posebno su naglašeni oni koji traže posao dulje od 18 mjeseci), višak zaposlenih, korisnici novčane naknade, korisnici novčane socijalne pomoći, samohrani roditelji, djeca bez roditeljskog staranja, žrtve obiteljskog nasilja, žrtve trgovine ljudima, interno raseljene osobe, izbjegle osobe, povratnici iz zatvora i drugi.

U 2020. godini status osoba koje se teže zapošljavaju, a sukladno procjeni mogućnosti zapošljavanja, koja će imati prioritet pri uključivanju u mjere aktivne politike zapošljavanja su: mladi do 30 godina života, žene, viškovi zaposlenih, stariji od 50 godina, osobe bez kvalifikacija i niskokvalificirani, osobe s invaliditetom, Romi, radno sposobni korisnici novčane socijalne pomoći, dugotrajno nezaposleni (na evidenciji duže od 12 mjeseci a posebno nezaposlene osobe koje traže posao duže od 18 mjeseci), mladi u domskom smještaju, mladi u hraniteljskim obiteljima, mladi u starateljskim obiteljima i žrtve obiteljskog nasilja.

Kategorija mladih u domskom smještaju, hraniteljskim i starateljskim obiteljima podrazumijeva mlade do 30 godina starosti koji su imali ili imaju status mladih u domskom smještaju, hraniteljskim i starateljskim obiteljima.

Također, u programe i mjere aktivne politike zapošljavanja potrebno je uključivati i ostala osobe koje se teže zapošljavaju iz posebno osjetljivih kategorija nezaposlenih kao što su: žene (posebno žene žrtve trgovine ljudima), ruralno stanovništvo, izbjegle i raseljene osobe, povratnici prema sporazumu o readmisiji, samohrani roditelji, supružnici iz obitelji u kojima su oba supružnika nezaposlena, roditelji djece s posebnim potrebama, bivši izvršitelji krivičnih djela i sl. na način kojim se omogućuje njihova integracija na tržište rada.

Višak zaposlenih

Prema Članku 153. Zakona o radu, poslodavac je dužan donijeti program rješavanja viška zaposlenih, ako utvrdi da će zbog tehnoloških, ekonomskih ili organizacijskih promjena unutar razdoblja od 30 dana doći do prestanka potrebe za radom zaposlenih na neodređeno vrijeme i to za najmanje: 10 zaposlenih kod poslodavca koji ima u radnom odnosu više od 20, a manje od 100 zaposlenih na neodređeno, 10% zaposlenih kod poslodavca koji ima u radnom odnosu najmanje 100, a najviše 300 zaposlenih na neodređeno i 30 zaposlenih kod poslodavca koji ima u radnom odnosu preko 300 zaposlenih na neodređeno. Program je dužan donijeti i poslodavac koji utvrdi da će doći do prestanka potrebe za radom iz navedenih razloga najmanje 20 zaposlenih unutar razdoblja od 90 dana, bez obzira na ukupan broj zaposlenih kod poslodavca.

Kod programa rješavanja viškova zaposlenih, poslodavac je sukladno Članku 154. Zakona o radu, dužan da pre donošenja programa u saradnji sa reprezentativnim sindikatom i republičkom organizacijom nadležnom za zapošljavanje, poduzme odgovarajuće mjere za novo zapošljavanje viška zaposlenih. U tom smislu NSZ ima obvezu načiniti dokument – Mišljenje i prijedlog mjera za zapošljavanje viška zaposlenih i da to sugerira poslodavcu koji radi program rješavanja viška zaposlenih, a također se navode i aktivne mjere koje poduzima NSZ – koje su aktuelno na raspolaganju, novo zapošljavanje ili samozapošljavanje, mogućnost korištenja posredničkih usluga, subvencija, obuka i slično.

Tabela 7. Pregled broja viška zaposlenih prema stupnju stručne spreme u mjesecu prosincu 2019¹²

Višak zaposlenih	UKUPNO	
	Ukupno	Žene
UKUPNO	497	251
I stupanj stručne spreme	121	52
II stupanj stručne spreme	24	9

¹² Izvor: Nacionalna služba za zapošljavanje, Pregled broja nezaposlenih osoba po kategorijama osoba koje se teže zapošljavaju u mjesecu prosincu 2019, Subotica, 2019. godine.

III stupanj stručne spreme	95	43
IV stupanj stručne spreme	174	98
V stupanj stručne spreme	5	1
VI-1 stupanj stručne spreme	29	16
VI-2 stupanj stručne spreme	6	3
VII-1 stupanj stručne spreme	43	29

Žene na lokalnom tržištu rada

Prema rezultatima popisa stanovništva iz 2011. godine na području grada Subotice živjelo je 141.554 stanovnika. U ukupnom broju stanovnika, broj žena iznosio je 73.514 u odnosu na broj muškaraca koji je 68.040. Veliki broj radno sposobnih žena radi u zoni takozvane „sive“ ekonomije, na povremenim poslovima, na zamjeni, kao radnice kod kuće, kao neplaćene ili manje plaćene od muškaraca na koji način je njihova društvena isključenost složenija.

Opći pokazatelji nepovoljnog položaja žena su:

- ekonomska ovisnost,
- nezaposlenost i problem zaštite prava zaposlenih,
- rodni stereotipi u društvu, na poslu i snažan društveni pritisak,
- besplatan rad/gospodarenje žena na selu, i u prigradskim naseljima sa značajkama ruralnog područja
- loša koordinacija između različitih institucija i organizacija,
- neprovođenje Zakona o rodnoj ravnopravnosti i Konvencije o pravima žena
- problemi usuglašavanja privatnih i profesionalnih uloga žena,
- nedovoljna educiranost žena u svezi vlastitih prava.

Na evidenciji NSZ od 4.452 nezaposlenih osoba na području grada Subotice, 2.193 osoba su žene (49,26 %).

Tabela 8. Pregled nezaposlenih žena po stupnju stručne spreme u 2019. godini¹³

Ciljna grupa: Žene	Subotica	
	Ukupno	%
Ukupno	2.193	100
I stupanj stručne spreme	1.058	48,24
II stupanj stručne spreme	66	3,01
III stupanj stručne spreme	271	12,36
IV stupanj stručne spreme	490	22,34
V stupanj stručne spreme	4	0,18
VI-1 stupanj stručne spreme	60	2,74
VI-2 stupanj stručne spreme	42	1,92

¹³ Izvor: Nacionalna služba za zapošljavanje, Pregled broja nezaposlenih u mjesecu prosincu 2019, Subotica, 2019. godina.

VII-1 stupanj stručne spreme	197	8,98
VII-2 stupanj stručne spreme	5	0,23
VIII stepen stručne spreme	0	0,00

Osobe sa invaliditetom na lokalnom tržištu rada

Osobe sa invaliditetom se svakodnevno suočavaju s cijelim nizom prepreka kada je riječ o njihovom zapošljavanju, počevši od predrasuda, pa sve do arhitektonskih prepreka i to na svakom koraku. Da bi osobe sa invaliditetom mogle zadovoljiti osnovne egzistencijalne potrebe njima se mora omogućiti pravo na rad, te su potrebne minimalne izmjene u pogledu radnog prostora i unapređenja mogućnosti pristupa radnom mjestu. Člankom 24. Zakona o zapošljavanju i profesionalnoj rehabilitaciji osoba sa invaliditetom,¹⁴ nametnuta je obveza zapošljavanja osoba iz ove populacije za sve poslodavce koji imaju više od 20 radnika. Uz pomoć navedenih zakonskih odredbi, određeni broj osoba s invaliditetom uključio s u svijet rada, ali to je i nadalje nedovoljno.

Subotica teži postati gradom koji će se u potpunosti prilagoditi osobama s invaliditetom, tako da se proteklih godina velika pozornost posvećivala inkluziji, kako bi osobe s invaliditetom postale aktivni članovi zajednice, koji će svojim potencijalom doprinijeti razvitku grada.

Primjeri pozitivne prakse 2014., 2015., 2016., 2017., 2018. i 2019. godine su pokazali da osobe s invaliditetom mogu uspješno raditi i posti predviđene rezultate, razlike su identificirane u načinu rada i prilagođavanju poslovnog prostora.

Međutim, poslodavci su samo zadnji korak u uključivanju osoba s invaliditetom na tržište rada. Cjelokupan proces obrazovanja treba biti prilagođen i osobama s invaliditetom u stjecanju potrebnog znanja i kvalifikacija koje tržište iziskuje.

Tabela 9. Pregled broja nezaposlenih osoba s invaliditetom i njihovo % sudjelovanja u ukupnoj nezaposlenosti u Subotici u 2019. godini¹⁵

Grad	Broj nezaposlenih		Broj nezaposlenih OSI		% sudjelovanja OSI u Ukupnoj nezaposlenosti	
	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene
Subotica	4.452	2.193	414	153	9,30	6,98

Tabela 10. Pregled nezaposlenih osoba sa invaliditetom po stupnju stručne spreme u 2019. godini¹⁶

Ciljna grupa: Osobe s invaliditetom	Subotica			
	Ukupno	%	Žene	%
Ukupno	414	100	153	100
I stupanj stručne spreme	166	40,10	58	37,91
II stupanj stručne spreme	43	10,39	18	11,76

¹⁴ Izvor: Nacionalna služba za zapošljavanje, filijala Subotica.

¹⁵ Izvor: Nacionalna služba za zapošljavanje, Pregled broja nezaposlenih osoba po kategorijama osoba koje se teže zapošljavaju u mjesecu prosincu 2019, Subotica, 2019. godina.

¹⁶ Izvor: Nacionalna služba za zapošljavanje, Pregled broja nezaposlenih osoba po kategorijama osoba koja se teže zapošljavaju u mjesecu prosincu 2019, Subotica, 2019. godine.

III stupanj stručne spreme	83	20,04	37	24,18
IV stupanj stručne spreme	96	23,19	32	20,92
V stupanj stručne spreme	1	0,24	0	0,00
VI-1 stupanj stručne spreme	10	2,41	2	1,31
VI-2 stupanj stručne spreme	2	0,48	1	0,65
VII-1 stupanj stručne spreme	12	2,90	4	2,61
VII-2 stupanj stručne spreme	1	0,24	1	0,65

Mladi na tržištu rada

Mladima na tržištu rada u Subotici, iako često mogu imati prednost pri zapošljavanju, nedostatak radnog iskustva otežava proces prvog zaposlenja tako da je postotak onih koji prvi put traže posao iznimno visok. Dio populacije mladih nema razvijenu svijest o potrebi samostalnog razvitka karijere. Nedostatak vještina identificiran je u sljedećim oblastima: predstavljanje poslodavcima kroz pisanje radnog životopisa, kao i vođenje intervjua s poslodavcem i unutar toga potrebno je razvijati različite stilove nastupa na intervjuima. S druge strane, mladi su prilagodljivi i mobilni što kreira preduvjete lakšeg zapošljavanja izvan mjesta boravka, i u sredinama koje su orijentirane na kadar s visokom stručnom spremom.

Dostignuta razina obrazovanja mladih je relevantan strukturni indikator razine obrazovanja jednog dijela kontingenta radne snage koji u bliskoj budućnosti određuje razvojni potencijal zemlje.

Tabela 11. Pregled broja nezaposlenih Mladih (do 30 godina) i njihovo % sudjelovanje u ukupnoj nezaposlenosti u Subotici u 2019. godini¹⁷

Grad	Broj nezaposlenih		Broj nezaposlenih Mladih (do 30 godina)		% sudjelovanja Mladih (do 30 godina) u ukupnoj nezaposlenosti	
	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene
Subotica	4.452	2.193	1.466	817	32,93	37,25

Tabela 12. Pregled nezaposlenih mladih (do 30 godina) po stupnju stručne spreme u 2019. godini¹⁸

Ciljna grupa: Mladi (do 30 godina)	Subotica			
	Ukupno	%	Žene	%
UKUPNO	1.466	100	817	100
I stupanj stručne spreme	644	43,95	347	42,47
II stupanj stručne spreme	20	1,36	5	0,61
III stupanj stručne spreme	210	14,32	107	13,10
IV stupanj stručne spreme	395	26,94	231	28,27
VI-1 stupanj stručne	4	0,27	4	0,49

¹⁷ Izvor: Nacionalna služba za zapošljavanje, Pregled broja nezaposlenih osoba po kategorijama osoba koje se teže zapošljavaju u mjesecu prosincu 2019, Subotica, 2019. godine.

¹⁸ Izvor: Nacionalna služba za zapošljavanje, Pregled broja nezaposlenih osoba po kategorijama osoba koje se teže zapošljavaju u mjesecu prosincu 2019, , Subotica, 2019. godine.

spreme				
VI-2 stupanj stručne spreme	38	2,59	30	3,67
VII-1 stupanj stručne spreme	155	10,57	93	11,38

Osobe starije od 50 godina života

U starosnoj grupi preko 50 godina života u Subotici ima 1.876 osoba (42,14%), od toga žena 751 osoba (34,25%), što navodi na zaključak da u ovoj kategoriji ima više muškaraca nego žena. Podaci pokazuju da je većina osoba ove starosne grupe iz zaposlenosti prešla u neaktivnost iz raznih razloga kao što su: gubljenje motivacije za aktivno traženje posla jer se poslodavci uglavnom odlučuju za mlađu radnu snagu, nedovoljno znanje te ujedno i smanjena mogućnost zapošljavanja. Iz navedenih razloga sudjelovanje osoba preko 50 godina života u dugotrajnoj nezaposlenosti i dalje nastavlja rasti. U 2020. godini, naglasak prigodom stvaranja uvjeta za novo zapošljavanje treba dati zapošljavanju starijih od 50 godina starosti kao najugroženijoj grupi nezaposlenih.

Romi na lokalnom tržištu rada

Romska populacija čini grupu najdublje ranjivosti i isključenosti na lokalnom i republičkom tržištu rada. Ukupna zastupljenost Romske nacionalne manjine na evidenciji subotičke Filijale NSZ je 377 osoba od toga 199 žena. Podatak ne odražava realno stanje, budući da određeni broj Roma ne želi ili ne naglašava svoju nacionalnu pripadnost prigodom prijave na evidenciju NSZ.

Tradicijski stil načina života utiče na opća zapažanja o stanju romske zajednice, iznimno mali broj osoba uključen je u aktivno traženje posla, žene romske nacionalnosti određene su za rađanje i podizanje djece, nedovoljna je upućenost populacije u mogućnosti ostvarivanja prava i obveza kod javnih i državnih institucija, postoje predrasude kod poslodavaca kada je riječ o zapošljavanju i dr. Postoje brojne druge poteškoće u svezi zapošljavanja i poboljšanja položaja Roma na lokalnom tržištu rada i one su uvjetovane spletom složenih društvenih, ekonomskih, političkih i mnogih drugih okolnosti. Najveći broj pripadnika romske nacionalne manjine živi u uvjetima ekstremnog siromaštva i veoma lošeg standarda, posebice u zdravstveno-higijenskom smislu, često ne posjeduju osobna dokumenta, nemaju zdravstveno i socijalno osiguranje, niskog su obrazovanja. Određeni broj Roma ne poznaje službeni jezik, a mali broj ima završeno osnovno obrazovanje, s iznimno ograničenim mogućnostima stjecanja obrazovanja višeg od osnovnog. Većina je nezaposlena, a zaposleni obavljaju najmanje kvalificirane i plaćene poslove. Vještine stječu samostalno na nekvalificirani i ne specijalistički način što doprinosi nekonkurentnom položaju na tržištu rada i ostvarivanju minimalnih zarada. Rome uključujemo u funkcionalno osnovno obrazovanje odraslih preko NSZ.

Tabela 13. Pregled broja nezaposlenih Roma i njihovo % sudjelovanje u ukupnoj nezaposlenosti u Subotici u 2019. godini¹⁹

Grad	Broj nezaposlenih	Broj nezaposlenih Roma	% sudjelovanja Roma u ukupnoj
------	-------------------	------------------------	-------------------------------

¹⁹Izvor: Nacionalna služba za zapošljavanje, Pregled broja nezaposlenih osoba po kategorijama osoba koje se teže zapošljavaju u mjesecu prosincu 2019, Subotica, 2019. godine.

					nezaposlenosti	
	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene
Subotica	4.452	2.193	483	246	10,85	11,22

Tabela 14. Pregled nezaposlenih Roma po stupnju stručne spreme u 2019. godini²⁰

Ciljna grupa: Romi	Subotica			
	Ukupno	%	Žene	%
Ukupno	483	100,00	246	100
I stupanj stručne spreme	462	95,65	241	97,97
II stupanj stručne spreme	1	0,21	1	0,41
III stupanj stručne spreme	8	1,66	1	0,41
IV stupanj stručne spreme	9	1,86	2	0,80
VII-1 stepen stručne spreme	3	0,62	1	0,41

Tabela 15. Zapošljavanje Roma s evidencije NSZ u Subotici (od 01.01.2019. do 31.12.2019. godine)²¹

Grad	Broj zaposlenih Roma s evidencije u 2019. godini	
	Ukupno	Žene
Subotica	39	18

PRIORITETI POLITIKE ZAPOSŁJAVANJA

Sukladno stanju i kretanju na tržištu rada, kao i pokazateljima registrirane nezaposlenosti Programom ekonomskih reformi za razdoblje od 2016. do 2018. godine (ERP)²², koji je ključni dokument za planiranje i praćenje ekonomskih procesa definiran je sljedeći prioritet - Unapređenje djelotvornosti mjera aktivne politike zapošljavanja s posebnom pozornošću na mlade, viškove i dugotrajno nezaposlene.

Također, imajući na umu Preporuku Vijeća EU od 15. veljače 2016. godine o integriranju dugotrajno nezaposlenih osoba na tržište rada, kao i činjenicu da dugotrajna nezaposlenost predstavlja jednu od ključnih prepreka radno - socijalnoj integraciji nezaposlenih osoba i ima utjecaja na zastarijevanje znanja, vještina i kompetencija, potrebno je ciljane mjere podrške pružiti nezaposlenim osobama koja posao traže dulje od 12 mjeseci, uz intenziviranje podrške k osobama koja posao traže dulje od 18 mjeseci.

Uvažavajući smjernice i preporuke evropske politike zapošljavanja, pokazatelje stanja i kretanja na tržištu rada Republike Srbije, tekuće reformske procese i dokumente, kao i rezultate prethodno provedenih aktivnosti i nalaze procjena, utvrđeni su prioriteti politike zapošljavanja:

- Poboljšanje uvjeta na tržištu rada i unapređenje institucija tržišta rada;

²⁰Izvor: Nacionalna služba za zapošljavanje, Pregled broja nezaposlenih osoba po kategorijama osoba koje se teže zapošljavaju u mjesecu prosincu 2019, Subotica, 2019. godina.

²¹ Izvor: Nacionalna služba za zapošljavanje, Pregled broja nezaposlenih lica po kategorijama osoba koje se teže zapošljavaju u mjesecu prosincu 2019, Subotica, 2019. godine.

²² Usvojen 3. ožujka 2016. godine.

- Poticanje zapošljavanja i uključivanja osoba koje se teže zapošljavaju na tržište rada i podrška regionalnoj i lokalnoj politici zapošljavanja i
- Unapređenje kvaliteta radne snage i ulaganje u ljudski kapital.

MAPIRANJE ZAINTERESIRANIH STRANA U POSTUPKU IZRADE LOKALNOG AKCIJSKOG PLANA ZAPOS LJAVANJA

Lokalna politika zapošljavanja u interesu je brojnih zainteresiranih strana, koje su prepoznale potrebu sudjelovanja u postupku lokalnog akcijskog planiranja:

- **Lokalna samouprava** - uloga: uspostavljanje adekvatnog poslovnog ambijenta za ulaganje i razvitak poduzetništva, prilagođavanje lokalnih usluga u cilju bržeg zapošljavanja (dječji vrtići i obdaništa, bolji transport...), integracija politike zapošljavanja u sve politike razvitka na lokalnoj razini, ustupanje prostora za nove inovacijske programe, primjerice tehnološki parkovi, inkubatori, centri za trening.
- **Nacionalna služba za zapošljavanje** - (uloga: identificiranje karakteristika lokalnog tržišta rada i mogućnosti zapošljavanja, usmjeravanje sredstava za aktivne mjere politike zapošljavanja, posredovanje u zapošljavanju nezaposlenim osobama, obilazak poslodavaca, posredovanje između poduzeća i obrazovnih institucija i privatnih agencija za zapošljavanje.
- **Vijeće za zapošljavanje grada Subotice** - uloga: koordinacija aktivnosti i uspostavljanje mrežne suradnje svih zainteresiranih strana za provođenje akcijskog plana zapošljavanja, iniciranje izrade Lokalnog akcijskog plana zapošljavanja, implementiranje i verifikacija mjera aktivne politike zapošljavanja.
- **Regionalna razvojna agencija** - uloga: razvitak mape resursa, trasiranje pravaca razvitka i pružanje usluga savjetovanja poduzećima i novim poduzetnicima, mentorska podrška početnicima u poslovanju.
- **Sindikati koji djeluju na području grada Subotice** - uloga: podrška zapošljavanju kroz razvitak sindikalne svijesti i konstruktivnu podršku procesima privatizacije glede provođenja preventivnih mjera i usmjeravanje otpremnina na novo zapošljavanje; inzistiranje na društveno odgovornom i zakonitom poslovanju i unapređenju kvalitete ponude poslova; predlaganje sredstava za razvitak obrazovnih programa i mjera aktivne politike zapošljavanja.
- **Udruženje poduzetnika** - uloga: razvitak mape resursa, utvrđivanje potreba poduzetnika za novom radnom snagom, profil radne snage, utvrđivanje trendova gospodarskih aktivnosti.
- **Regionalna gospodarska komora** - uloga: razvitak mape resursa, utvrđivanje trendova gospodarskih aktivnosti.
- **Aktiv ravnatelja subotičkih osnovnih i srednjih škola** - uloga: razvitak konkurentnosti radne snage, mogućnosti zapošljavanja i unapređenju poduzetničkih vještina i građanskog društva orijentiranog na akcije i promjene.
- **Nezaposlene osobe**,
- **Poslodavci** - uloga: kreiranje novih radnih mjesta; programi stjecanja prve radne prakse za mlade, zapošljavanje kategorija osoba koje se teže zapošljavaju (stariji od 45, žene, osobe s invaliditetom, pripravnici...), davanje informacija o budućim potrebama glede znanja, vještina i sposobnosti, definiranje standarda zanimanja i kvalifikacija.
- **OCD koje se bave osnaživanjem marginaliziranih grupa**: Roma, osoba sa invaliditetom, žena, mladih, itd., (uloga: razvoj konkurentnosti radne snage, mogućnosti zapošljavanja i unapređenju poduzetničkih vještina i građanskog društva orijentiranog na akcije i promjene).

Analiza problema zapošljavanja u Subotici

Proces lokalnog akcijskog planiranja identificirao je sljedeće probleme zapošljavanja u Subotici:

- Odljev svih kadrova;
- Neusklađenost potreba lokalnog tržišta rada s obrazovnom upisnom politikom;
- Nedovoljna povezanost gospodarstva i obrazovanja;
- Nedostatak praktičkih znanja po završenoj školi;
- Marginalizirane grupe imaju posebne poteškoće u pozicioniranju na tržištu rada;
- Veliki broj osoba koja su starija od 50 godina, a koja prelaze u dugotrajnu nezaposlenost pri čemu su nemotivirane za aktivno traženje posla i imaju zastarjela znanja i vještine;
- Nedostatak edukacije i podrške poslodavaca koji zapošljavaju osobe s invaliditetom;
- Natječaji NSZ za aktivne mjere zapošljavanja nemaju kontinuitet tijekom cijele godine, već traju određeno vrijeme;
- Na području obrazovanja odraslih nema adekvatne zakonske regulative;
- Nedovoljna pripremljenost početnika za samostalno vođenje poslovanja. Nedostatak mentorske podrške za početnike;

Potencijali zapošljavanja na lokalnoj razini

Kao neiskorištene ili nedovoljno iskorištene lokalne mogućnosti zapošljavanja prepoznaju se aspekti kako slijede:

- Grad Subotica raspolaže infrastrukturom koja se može transformirati u objekte za obuku i prekvalifikaciju osoba s neodgovarajućom stručnom spremom;
- Geografski položaj Subotice prirodno usmjerava saradnji s Republikom Hrvatskom i Republikom Mađarskom, članicama Evropske Unije, u svim oblicima i smjerovima razmjene znanja, te stimuliranja partnerstava u gospodarskom i ekonomskom smislu;
- Poticaji za inovativne načine poljoprivredne proizvodnje i načine prerade;
- Podrška i razvitak novih usluga i kapaciteta za zbrinjavanje starih i iznemoglih osoba kao nova rastuća grana uslužnih djelatnosti;
- Područje turizma značajna razvojna mogućnost Subotice i to u oblicima kako slijede: banjski, seoski, zdravstveni, ekološki i kongresni turizam;
- Kvalitetna priprema budućih poduzetnika za posao (radionica kao interaktivan način sazrijevanja i razrade poslovnih ideje);
- Poticanje kvalitetnije suradnje i umrežavanja ključnih lokalnih subjekata zapošljavanja u cilju adekvatnijeg uvida u potrebe i probleme kadrova u Subotici.

SWOT ANALIZA

(Najznačajniji elementi)

SNAGE

- Pozitivan pristup lokalne samouprave za rješavanje problema nezaposlenosti
- Spremnost za rad nezaposlenih
- Aktivnosti poslodavaca i njihova zainteresiranost za otvaranje novih radnih mjesta u slučaju subvencioniranja istih
- Stvaranje uvjeta za privlačenje investicija

SLABOSTI

- Povećanje broja nezaposlenih starijih od 50 godina života
- Velika migracijska kretanja mladih od 18 - 35 (odlazak u inozemstvo)
- Nesrazmjer u strukturi kvalifikacija nezaposlenih i potreba gospodarstva
- Postojanje dugotrajne nezaposlenosti
- Zastarjela znanja i vještine osoba

ŠANSE

- Stvaranje radnih mjesta u poljoprivrednoj proizvodnji
- Otvaranje novih radnih mjesta kod novih investitora u Slobodnoj, industrijskoj zoni
- Mogućnost obuke putem NSZ (prekvalifikacija, dokvalifikacija i obuke za tržište rada)

OPASNOSTI

- Nedostatak visokoobrazovanih kadrova
- Ekonomska migracija stanovništva

AKCIJSKI PLAN ZAPOSŁJAVANJA ZA 2020. GODINU

1. OTVARANJE NOVIH RADNIH MJESTA					
1.1. Podrška poslodavcima- sufinanciranje					
MJERA	OČEKIVANI REZULTATI	INDIKATOR USPJEŠNOSTI	NOSITELJI AKTIVNOSTI	IZVORI FINANCIRANJA	FINANCIJSKA SREDSTVA
1.1.1.Subvencije poslodavcima za zapošljavanje nezaposlenih osoba iz kategorije onih koji se teže zapošljavaju	Povećano zapošljavanje	Broj novih radnih mjesta Žene/muškarci	NSZ Grad Subotica	Proračun RS Proračun Grada Subotice	3.500.000,00
1.2. Podrška samozapošljavanju-sufinanciranje					
1.2.1. Subvencija za samozapošljavanje	Povećano samozapošljavanje	Broj novoosnovanih poduzeća Broj osoba koje su pokrenule vlastiti posao Žene/muškarci	NSZ Grad Subotica	proračun RS Proračun Grada Subotice	3.000.000,00
1.3. Stručna praksa za osobe s VI. i VII. razinom kvalifikacije-sufinanciranje					
1.3.1. Stručna praksa	Osposobljavanje mladih za tržište rada	Podizanje razine stručnih znanja	NZS Grad Subotica	Proračun RS Proračun Grada Subotice	1.000.000,00
1.4. Javni radovi-tehnička podrška					
1.4.1. Javni Radovi	Nezaposlene osobe angažirane na javnom radu	Broj nezaposlenih angažiranih na javnim radovima Žene/muškarci	NZS Grad Subotica	Proračun Grada Subotice	7.500.000,00